

Zalditurria (-a) etxebizitza

Aldacrak:
Ahozkoa: Sálthurri / Saltúrrirrek

“... la casa principal de Zalditurria de dos viviendas... situada en la barriada de Andicon de la Anteiglesia de Berriz ocupa con su tejavana contigua ciento cinco y cuarto estados cuadrados de planta solar... la vivienda del amo de la casa consta en su piso llano de zaguan, cocina, dos aposentos y cuadra en el piso principal de sala, tres dormitorios, carejo y pajar; en el segundo piso de sala, dos dormitorios y encima camarote. La habitación del colono se compone en el piso llano de zaguan, cocina y cuadra; en el piso principal de dos dormitorios y pajar y sobre los dormitorios camarote...”
DJE 5/22 or. (1881)

“... la casería principal de Zalditurria, ocupa con su tejavana contigua, ciento cinco y cuarto estados cuadrados de planta solar... consta en su piso llano de zaguan, cocina, dos aposentos y cuadra; en el piso principal de sala, tres dormitorios, carejo y pajar; en el segundo piso de sala, dos dormitorios, y encima camarote...”
JOU/ Eskriturak

43° 10' 46"

2° 35' 23"

Berriz Irudian / J.A. Ramos

Baserri honen gainean aurkitu dugun aipurik zaharrena 1704koa da, Bizkaiko su-errol-dan *Zaldi Yurriaga* izeneko baserria aurkitzen baitugu Andikoan. Jatorriz, bizitza biko baserria zena, dokumentazioan, beti *Zaldiiturria* (1771, BAH, A277/1. or.) eta *Zalditurri* (1881, DJE, 5/ 22. or.) aldaerez aurkitzen dugu. Ahozko transmisioan, aldiz, *Sálthurri* izena erabiltzen da auzotarren artean. Herriarrek, askotan, etxe honi eta alboan duen eraikinari (**Ikus Zalditurrialdekoa**) erreferentzia egiteko *Saltúrrirrek* izena ere erabiltzen dute.

Bizitza biko baserria da, bere itxurak ere, ezker-eskuma, ondo azaldu moduan. Isuri biko teilatua dauka eta hiru pisuz osatuta dago, teilatupekoa barne. Eraikitzeke erabilitako materiala harlangaitza da eta harlandua da kantaletan eta leihoetan ikus daitekeena, ganbara aldean ezik. Honetan horma luzituta dago eta bao guztiak aldenik alde zabaltzen den balkoira ematen dute. Beste bi pisuetako baoetan salbuespena lehenengo solairuko leiho luzea da, segurutik, ugazabaren etxeari zegokiona. XIX. mende hasierako baserria da.

toponimia

Nahiz eta itxuraz zaldi hitza eduki, Zaldibar kasuan bezala zaldu dugu kasu honetan. Zaldu hitza latinetik hartu zuen euskarak eta erdaraz ere badago, soto. Biak datoz latineko saltus 'baso' hitzetik. Zaldu esaten zitzaien abereen babes-lekurako baso txikiei, sarritan erreka ondoan zeudenak. Oso polita da 1074ean Nafarroako dokumentazioan dagoen aipua: Soto uno, que dicitur a rusticis Aker Çaltua.